

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7So/48/2013
Identifikačné číslo spisu:	6011200666
Dátum vydania rozhodnutia:	11.06.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Zavadská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6011200666.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa N., narodeného XX. K. XXXX, bytom v D., zastúpeného JUDr. Evou Krchňavou, advokátkou so sídlom v Banskej Bystrici, Rudlovská cesta č. 47, proti odporkyni Sociálnej poisťovni v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o sirotský dôchodok, o odvolaní účastníkov proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. februára 2013, č.k. 20Sd/160/2011-27, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. februára 2013, č.k. 20Sd/160/2011-27 mení tak, že odporkyni ukladá povinnosť zaplatiť navrhovateľovi na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Evy Krchňavej náhradu trov konania v sume 309,17 €, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Navrhovateľ nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 27. februára 2013, č.k. 20Sd/160/2011-27, podľa § 246c ods. 1 a § 146 ods. 2 vety druhej OSP uložil odporkyni povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 257,64 € na účet jeho právnej zástupkyne, advokátky JUDr. Evy Krchňavej, do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Súd prvého stupňa zistil, že odporkyňa pred rozhodnutím z 21. apríla 2011 číslo XXX XXX XXXX, ktorým zastavila výplatu sirotského dôchodku navrhovateľovi s účinnosťou od 2. júna 2011, nezistila presne a úplne skutočný stav veci. Rozhodla na základe potvrdenia Trnavskej univerzity zo 6. septembra 2010, podľa ktorého navrhovateľ ukončí štúdium v mesiaci máj 2011, teda rozhodla na základe potvrdenia spreď viac ako pol roka, ktoré však nepotvrďuje, kedy navrhovateľ skutočne ukončil štúdium. Pred rozhodnutím odporkyňa nežiadala od navrhovateľa doklad o skončení štúdia. Urobila tak až na základe podaného opravného prostriedku, ktorý bol navrhovateľ nútený podať pre zachovanie svojho nároku na vyplácanie sirotského dôchodku, lebo v čase vydania napadnutého rozhodnutia bol ešte nezaopatreným dieťaťom v zmysle § 9 ods. 1 písm. b), bod. 1. a § 10 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“). Následne

rozhodnutím z 11. augusta 2011 číslo XXX XXX XXXX odporkyňa uvoľnila navrhovateľovi výplatu sirotského dôchodku. Krajský súd dospel k záveru, že odporkyňa zavinila zastavenie konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne z 21. apríla 2011, číslo XXX XXX XXXX, a preto odporkyni uložil povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy konania za právne zastúpenie.

Proti uzneseniu krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie. Namietal, že rozhodnutie o náhrade trov konania nie je správne, lebo jeho právnej zástupkyni nebola priznaná náhrada vo výške 51,53 €, ktorá predstavuje daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) za štyri úkony právnej pomoci. Osvedčenie o tom, že je platiteľkou DPH sa v spise nachádza dva krát. Žiadal preto, aby odvolací súd v tejto časti zmenil uznesenie súdu prvého stupňa a priznal mu náhradu trov spolu vo výške 309,17 €.

Proti uzneseniu krajského súdu podala odvolanie aj odporkyňa a namietala, že zastavenie konania nezavinila. Uviedla, že navrhovateľ v čase rozhodnutia podľa § 227 ods. 3 zákona o sociálnom nepreukázal skutočnosti rozhodujúce pre nárok na sirotský dôchodok až do júla 2011. Postupovala preto v súlade s vtedy aktuálnym skutkovým stavom a právnymi predpismi. V čase jej rozhodovania navrhovateľ nepreukázal splnenie podmienky na výplatu sirotského dôchodku až do júla 2011, teda nepreukázal skutočnosť, že je nezaopatreným dieťaťom aj po termíne, uvedenom v predložennom potvrdení o štúdiu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2, § 246c OSP) preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa trov konania, spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu odporkyne nie je možné vyhovieť a odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Podľa § 250h ods. 2 OSP až do rozhodnutia súdu môže žalobca vziať žalobu späť; ak žalovanému medzitým vznikli trovy konania, rozhodne súd o ich náhrade.

Podľa § 146 ods. 2 OSP ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Podľa § 9 ods. 3 písm. a) zákona o sociálnom poistení nezaopatrené dieťa nie je dieťa, ktoré sa sústavne pripravuje na povolanie štúdiom, ak už získalo vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa a bol mu priznaný akademický titul podľa osobitného predpisu.

Podľa § 227 ods. 2 písm. h) a ods. 3 zákona o sociálnom poistení poistenec a poberateľ dávky, sú povinní plniť ďalšie povinnosti ustanovené týmto zákonom.

Poistenec je povinný príslušnej organizačnej zložke Sociálnej poisťovne preukázať skutočnosti rozhodujúce na vznik nároku na dávku, trvanie nároku na dávku, zánik nároku na dávku, nároku na jej výplatu a jej sumu. Prijemca dávky je povinný do ôsmich dní oznámiť príslušnej organizačnej zložke Sociálnej poisťovne zmenu v skutočnostiach rozhodujúcich na trvanie nároku na dávku, zánik nároku na dávku, nároku na jej výplatu a jej sumu. Ak bol poistenec alebo príjemca dávky písomne vyzvaný príslušnou organizačnou zložkou Sociálnej poisťovne, aby preukázal tieto skutočnosti, je povinný výzve vyhovieť v lehote do ôsmich dní odo dňa doručenia výzvy, ak organizačná zložka Sociálnej poisťovne neurčila inú lehotu

Zo spisov vyplýva, že navrhovateľ podal 22. júna 2011 opravný prostriedok proti rozhodnutiu odporkyne z 21. apríla 2011 číslo XXX XXX XXXX X, ktorým mu podľa § 76 a § 112 zákona o sociálnom poistení bola zastavená výplata sirotského dôchodku od 2. júna 2011.

V priebehu súdneho konania odporkyňa ďalším rozhodnutím z 11. augusta 2011 číslo XXX XXX XXXX X podľa § 112 ods. 1 zákona o sociálnom poistení zrušila predchádzajúce rozhodnutie z 21. apríla 2011 číslo XXX XXX XXXX X s odôvodnením, že navrhovateľ dodatočne predložil potvrdenie

školy o ukončení štúdia od 14. júna 2011, a preto jeho nárok na výplatu sirotského dôchodku opätovne posúdila a uvoľnila výplatu odo dňa jej zastavenia.

Z dôvodu, že odporkyňa zrušila rozhodnutie z 21. apríla 2011 číslo XXX XXX XXXX a výplatu sirotského dôchodku uvoľnila, navrhovateľ podaním doručeným krajskému súdu 6. septembra 2011 zobral podľa § 96 ods. 1 OSP opravný prostriedok späť. Krajský súd bol týmto právnym úkonom navrhovateľa viazaný, a preto konanie podľa § 250d ods. 3 OSP zastavil.

Navrhovateľ žiadal priznať náhradu trov za právne zastupovanie vo výške 230,88 €.

Z ustanovenia § 146 ods. 2 vety prvej OSP vyplýva zodpovednosť za zavinenie účastníka, ktorého procesný úkon mal za následok zastavenie konania. Zavinenia tohto účastníka sa však hodnotí iba podľa procesného výsledku. Druhá veta tohto ustanovenia je výnimkou z aplikácie § 146 ods. 2 vety prvej (Komentár k OSP, autor Nesrovnal a kol.).

Hoci odporkyňa v odvolaní namietala, že zastavenie konania nezavinila, preto navrhovateľovi nevzniklo právo na náhradu trov konania, odvolací súd zistil, že navrhovateľ bol od 2. septembra 2009 poslucháčom dennej formy magisterského (dvojdobného štúdia druhého stupňa) na Právnickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave, v študijnom odbore právo. Podľa potvrdenia Dekanátu Právnickej fakulty Trnavskej univerzity z 6. septembra 2010 v akademickom roku 2010/2011, bol navrhovateľ poslucháčom druhého ročníka s predpokladaným termínom ukončenia štúdia máj 2011.

Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ sa sústavne pripravoval na povolanie štúdiom a až získaním vysokoškolského vzdelania druhého stupňa (štátnou záverečnou skúškou) prestal byť na účely poberania dávky sociálneho zabezpečenia, sirotského dôchodku, nezaopatrením dieťaťom (§ 9 ods. 3 písm. a/ zákona o sociálnom poistení).

Navrhovateľ až do nadobudnutia vysokoškolskej kvalifikácie druhého stupňa v študijnom odbore právo nemal oznamovaciu povinnosť v zmysle § 227 ods. 3 zákona o sociálnom poistení, lebo jeho status nezaopatreného dieťaťa na účely nároku na sirotský dôchodok trval až do vykonania štátnej skúšky (14. júna 2011). Do toho času mal právo na výplatu uvedenej dávky. Odporkyňa vedela o skutočnosti, že navrhovateľ je študentom vysokej školy a bez toho, aby navrhovateľ splnil svoju oznamovaciu povinnosť do 8 dní od ukončenia vysokoškolského štúdia, mohla rozhodnúť o zastavení výplaty jeho sirotského dôchodku len vtedy, ak by z iných zdrojov hodnoverne zistila, že navrhovateľ prestal byť nezaopatreným dieťaťom. Takáto skutočnosť však nenastala.

Zodpovedá skutočnosti, že podľa § 227 ods. 3 zákona o sociálnom poistení mal navrhovateľ ako poberateľ sirotského dôchodku povinnosť do ôsmich dní od ukončenia štúdia oznámiť skončenie štúdia príslušnej organizačnej zložke Sociálnej poisťovne, lebo ide o zmenu v skutočnostiach, ktoré sú rozhodujúce na trvanie nároku na dávku, zánik nároku na dávku a nároku na jej výplatu.

V dôsledku skutočnosti, že odporkyňa rozhodnutím z 24. apríla 2011 číslo XXX XXX XXXX zastavila navrhovateľovi výplatu sirotského dôchodku bez právneho dôvodu, navrhovateľ dôvodne podal podľa piatej časti tretej hlavy OSP opravný prostriedok. Ak odporkyňa v priebehu súdneho konania nezákonné preskúmané rozhodnutie zrušila rozhodnutím z 11. augusta 2011 číslo XXX XXX XXXX, tak k zastaveniu konania z dôvodu späťvzatia návrhu (opravného prostriedku) došlo pre správanie sa odporkyne.

Odporkyni preto vznikla povinnosť podľa § 142 ods. 2 druhej vety OSP nahradiť navrhovateľovi trovy konania, ktoré vynaložil na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva. Krajský súd potom vecne správne rozhodol, keď priznal navrhovateľovi náhradu trov konania za právne zastupovanie advokátkou.

K otázke vecnej správnosti uznesenia súdu prvého stupňa v časti, týkajúcej sa výšky náhrady trov priznanej krajským súdom odvolací súd zistil, že advokátka, ktorá poskytovala právnu pomoc navrhovateľovi preukázala, že je platiteľkou dane z pridanej hodnoty podľa zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty.

Advokátke, ktorej patrí odmena podľa vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) za štyri úkony právnej pomoci (1/ príprava a prevzatie zastúpenia 1. júna 2011, 2/ podanie opravného prostriedku 22. júna 2011, 3/ späťvzatie návrhu 5. septembra 2011 a 4/ vyjadrenie z 15. decembra 2011 k odvolaniu odporkyne proti skoršiemu rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. novembra 2011, č. k. 20Sd/160/2011-12) vo výške jednej trinástiny výpočtového základu, v sume 57 € za úkon a štyrikrát paušálna náhrada hotových výdavkov po 7,41 €, spolu 257,64 € (§ 11 ods. 4, veta druhá, § 14 ods. 1 písm. a/ a b/, § 16 ods. 3 vyhlášky).

Krajský súd pochybil, keď odmenu advokáta nezvýšil o daň z pridanej hodnoty podľa § 18 ods. 3 vyhlášky t.j. o 20%, ktorá predstavuje sumu 51,528 €. Potom spolu patrí navrhovateľovi náhrada trov v prvostupňovom konaní vo výške 309,17 € (257,64+51,53).

Najvyšší súd Slovenskej republiky z uvedeného dôvodu uznesenie krajského súdu podľa § 220 OSP menil a odporkyňu zaviazal na náhradu trov v sume 309,17 €.

Navrhovateľ v odvolacom konaní mal úspech, a preto podľa § 250k ods. 1 OSP mu vzniklo právo na náhradu trov konania. Odvolací súd navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože ich náhradu v odvolacom konaní nežiadal a neúspešná odporkyňa právu na náhradu trov konania nemá.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.